

INFORME LEGAL SOBRE QUI S'HA DE FER CÀRREC DEL COST DE LES PROVES DE DETECCIÓ DE LA COVID-19 A LES ARTS ESCÈNIQUES

Arran de la situació excepcional provocada per la Pandèmia derivada de la Covid-19, i tal com estableix el **Pla de Represa del sector cultural de les Arts Escèniques i Musicals**, aprovat pel Comitè Tècnic del Pla PROCICAT per emergències associades a malalties transmissibles emergents amb potencial alt risc en data 21 de setembre de 2020 (actualment en vigor):

https://cultura.gencat.cat/web/.content/pla-rescat/mesures/cultura/planificacio-represa/plans-desconf/arxius/SIGNAT_20200921_Plans-sectorials-de-represa-del-Departament-de-Cultura_Arts-esqueniques_certificat-002.pdf

A.-Les mesures de protecció comunes per als col·lectius artístics són (apartat 1.5):

A més de les mesures generals d'higiene i prevenció descrites per al equip humà de treball, seran aplicables als col·lectius artístics a què es refereix aquest Pla les mesures següents:

1. *Els col·lectius artístics que obtinguin la condició de grup de contacte habitual quedaran exempts del compliment de la distància física interpersonal de seguretat i de l'ús de la mascareta, durant la realització del seu quefer professional. Perquè un col·lectiu artístic obtingui la consideració de grup de contacte habitual, caldrà que compleixi una de les condicions següents:*

1. *Contacte habitual demostrable del col·lectiu durant un mínim de catorze dies, sense que cap membre hagi presentat simptomatologia COVID-19, o bé que no hagi estat en contacte amb cap persona que hagi contret la malaltia. Serà responsabilitat de les persones que es reconeguin com a contacte habitual i què, com a tal, disposin de dades de localització mútues.*

2. ***Que tots els membres del col·lectiu artístic s'hagin sotmès a una prova homologada de detecció de COVID-19 amb resultat negatiu en el moment en què inicien els assajos (només quan així ho determini el Servei de prevenció de riscos laborals).***

2. *En ambdós casos caldrà que s'adoptin les mesures necessàries per evitar la generació de riscos de propagació de la infecció de la COVID-19, així com la pròpia exposició a aquests riscos, i adoptaran les mesures de protecció individual i col·lectiva fonamentades en la higiene freqüent de mans, la higiene de símptomes respiratoris (evitar tossir directament a l'aire, tapar-se la boca amb la cara interna de l'avantbraç en aquests casos i evitar tocar-se la cara, nas i ulls); el manteniment de grups de contacte habitual el més estables possible, minimitzant els contactes socials diaris per evitar la multiplicació de possibles cadenes de transmissió.*

Es a dir, la realització d'una prova homologada de detecció de COVID-19 (actualment: Antígens o PCR), amb resultat negatiu, és obligatòria per poder reprendre l'activitat en les arts escèniques. Però tal com indica el "Pla", només quan així ho determini el Servei de Prevenció de riscos laborals.

Ara es planteja el dubte, de qui (Empresa o treballador) ha de "suportar"/assumir el cost econòmic d'aquesta prova homologada. En funció del que estableix el propi Pla, així com tota la normativa aplicable en matèria de Prevenció de riscos laborals i Salut laboral, entenem que és l'empresa (el titular de l'activitat en concret) qui ha d'assumir aquest cost.

Així, el propi Pla de Represa, diu literalment:

La garantia de la seguretat i salut dels equips humans de treball és una qüestió de prevenció de riscos laborals que correspon confeccionar i aplicar als titulars de les activitats.

1. Els centres, les empreses o les agrupacions de l'àmbit de les arts escèniques i musicals han de disposar d'un pla de contingència o protocol general de seguretat i salut. Caldrà que es revisin amb protocols i procediments addicionals per adaptar-los a la situació actual. Aquesta normativa ha d'arribar per escrit al personal, als agents socials i a les empreses externes contractades. Recordem que tota documentació adreçada a agents externs (empreses, agents socials) han de complir amb la normativa referent a la protecció de dades de caràcter personal.
2. **L'avaluació de riscos s'ha de fer d'acord al què preveu l'article 16 de la Llei 31/1995, de 8 de novembre, de Prevenció de Riscos Laborals, amb caràcter excepcional, a través d'una autoavaluació realitzada voluntàriament per la mateixa persona treballadora,** mentre estigui vigent el Reial decret llei 8/2020, de 17 de març, de mesures urgents extraordinàries per a fer front a l'impacte econòmic i social del COVID-19.
3. Conseqüentment, es recomana revisar els convenis específics que les empreses tinguin amb els seus treballadors, per adaptar-los a les revisions dels protocols de contingència i d'avaluació de riscos.

És a dir, l'autoavaluació realitzada voluntàriament per la mateixa persona treballadora, és una excepció, i per tant no pot ser considerada com la pràctica habitual, ja que la obligació de garantir la seguretat i salut de l'equip de treball correspon al titular de l'activitat, i per tant qui ha d'assumir el cost (via la seva pròpia Mutua o Asseguradora) dels costos de les proves Covid.

Els fonaments jurídics d'aquest raonament els trobem:

B.- Tant la Constitució Espanyola (CE, art. 40.2), com l'Estatut dels Treballadors, tracten d'una sèrie de drets i obligacions bàsiques dels treballadors encaminats a la protecció de la seva integritat física i a una adequada política de prevenció de riscos laborals. En aquest sentit, destaquen:

Art. 40.2 CE: “ *Asimismo, los poderes públicos fomentarán una política que garantice la formación y readaptación profesionales; velarán por la seguridad e higiene en el trabajo y garantizarán el descanso necesario, mediante la limitación de la jornada laboral, las vacaciones periódicas retribuidas y la promoción de centros adecuados.*”

Art. 4.1.d) del ET. Drets laborals. En la relació de treball, els treballadors tenen dret a la seva integritat física i a una adequada política de prevenció de riscos laborals.

Art. 19 del ET. Relatiu a seguretat i salut en el treball. El treballador tindrà dret a una protecció eficaç en matèria de seguretat i salut en el treball. Així mateix, està obligat a observar les mesures legals i reglamentàries de seguretat i salut en el treball.

C.- La Llei de Prevenció de Riscos Laborals (LPRL 31/1995, de 8 de novembre), reconeix el dret del treballador a la vigilància de la salut (article 14.1), la qual cosa es tradueix en el corresponent deure empresarial de garantir una vigilància periòdica de l'estat de salut del treballador en els termes establerts en l'article 22 de la citada Llei. Aquesta Obligació legal de tenir cura de la seguretat en el treball, comporta que l'empresari, tal com estableix el Pla de Represa, ha de garantir la seguretat i la salut dels treballadors enfront dels riscos laborals. És legal, i una garantia per als seus empleats, que l'empresa els exigeixi que els facin un test “per a detectar si efectivament ja no hi ha risc de transmetre

la malaltia a l'hora d'incorporar-se al seu lloc de treball i evitar així el contagi de la resta de companys o persones en l'entorn laboral. Realitzar-se una prova covid és una manera de garantir la salut i la seguretat laboral. Els treballadors, tenen també l'obligació de vetllar per la seva pròpia seguretat i salut en el treball, i també per la de totes les persones a les quals pugui afectar el seu estat de salut. Si treballes en un lloc on pots contagiar a companys (o a clients), si l'empresa decideix fer test "en la situació actual extraordinària de pandèmia", han d'acceptar-ho.

Article 22. Vigilància de la salut.

1. L'empresari garantirà als treballadors al seu servei la vigilància periòdica del seu estat de salut en funció dels riscos inherents al treball.

Aquesta vigilància només podrà dur-se a terme quan el treballador presti el seu consentiment. D'aquest caràcter voluntari només s'exceptuaran, previ informe dels representants dels treballadors, els supòsits en els quals la realització dels reconeixements sigui imprescindible per a avaluar els efectes de les condicions de treball sobre la salut dels treballadors o per a verificar si l'estat de salut del treballador pot constituir un perill per a aquest, per als altres treballadors o per a altres persones relacionades amb l'empresa o quan així estigui establert en una disposició legal en relació amb la protecció de riscos específics i activitats d'especial perillositat.

En tot cas s'haurà d'optar per la realització d'aquells reconeixements o proves que causin les menors molèsties al treballador i que siguin proporcionals al risc.

2. Les mesures de vigilància i control de la salut dels treballadors es duran a terme respectant sempre el dret a la intimitat i a la dignitat de la persona del treballador i la confidencialitat de tota la informació relacionada amb el seu estat de salut.

3. Els resultats de la vigilància a què es refereix l'apartat anterior seran comunicats als treballadors afectats.

4. Les dades relatives a la vigilància de la salut dels treballadors no podran ser usats amb finalitats discriminatoris ni en perjudici del treballador.

L'accés a la informació mèdica de caràcter personal es limitarà al personal mèdic i a les autoritats sanitàries que duguin a terme la vigilància de la salut dels treballadors, sense que pugui facilitar-se a l'empresari o a altres persones sense consentiment exprés del treballador.

No obstant l'anterior, l'empresari i les persones o òrgans amb responsabilitats en matèria de prevenció seran informats de les conclusions que es derivin dels reconeixements efectuats en relació amb l'aptitud del treballador per a l'acompliment del lloc de treball o amb la necessitat d'introduir o millorar les mesures de protecció i prevenció, a fi que puguin desenvolupar correctament les seves funcions en matèria preventiva.

5. En els supòsits en què la naturalesa dels riscos inherents al treball el faci necessari, el dret dels treballadors a la vigilància periòdica del seu estat de salut haurà de ser prolongat més enllà de la finalització de la relació laboral, en els termes que reglamentàriament es determinin.

6. Les mesures de vigilància i control de la salut dels treballadors es duran a terme per personal sanitari amb competència tècnica, formació i capacitat acreditada.

En definitiva, és un deure empresarial garantir i assumir la vigilància periòdica de l'estat de salut dels treballadors en funció dels riscos inherents al treball. I tal com ha declarat el Tribunal Suprem, en la Sentència STS 21-1-2019 (rec. 4009/2016), la situació actual de pandèmia derivada de la Covid-19, és una situació excepcional, que obliga a l'empresa (fins i tot sense el consentiment previ del treballador) a assumir aquestes obligacions, si l'estat de salut del treballador pot constituir un perill per a aquest, per als altres treballadors o per a altres persones relacionades amb l'empresa, o quan així estigui establert en una disposició legal en relació amb la protecció de riscos específics i activitats d'especial perillositat.

Entenem, que si bé, és necessari tenir en compte tot el pactat entre les parts, ja sigui via Conveni Col·lectiu, ja sigui en protocols de contingència i d'avaluació de riscos, en el cas que aquestes normes, no s'hagin ajustat a la realitat provocada per la Covid-19, la conseqüència és tenir en compte la normativa exposada, i totes les obligacions i drets que giren entorn del deure empresarial de garantir i assumir la vigilància de la salut dels seus treballadors, i per tant, fer front a les despeses que aquesta vigilància comporti.

Ana Airas i Andrea Leunda
Àrea Legal AADPC

Barcelona, 28 de setembre de 2021